М О Т И В И

към проект на наредба за изменение и допълнение на Наредба № 44 от 20.10.2011 г. за изискванията към дейността на колективните инвестиционни схеми, управляващите дружества, националните инвестиционни фондове, алтернативните инвестиционни фондове и лицата, управляващи алтернативни инвестиционни фондове

Причини, налагащи приемането

Проектът на наредба за изменение и допълнение на Наредба № 44 от 20.10.2011 г. за изискванията към дейността на колективните инвестиционни схеми, управляващите дружества, националните инвестиционни фондове, алтернативните инвестиционни фондове и лицата, управляващи алтернативни инвестиционни фондове е изготвен във връзка с необходимостта от транспониране в националното законодателство на относимите разпоредби на Директива (ЕС) 2024/927 на Европейския парламент и на Съвета от 13 март 2024 г. за изменение на директиви 2011/61/ЕС и 2009/65/ЕО по отношение на договореностите за делегиране, управлението на ликвидния риск, надзорната отчетност, предоставянето на депозитарни услуги и услуги по отговорно пазене и предоставянето на заеми от алтернативни инвестиционни фондове (ОВ, L 2024/927 от 26 март 2024 г.) (Директива (ЕС) 2024/927).

Измененията в европейската нормативна рамка целят хармонизиране на надзорните практики в рамките на Европейския съюз, засилване на финансовата стабилност и осигуряване на по-последователно управление на ликвидния риск за сектора на колективните инвестиционни схеми и алтернативните инвестиционни фондове.

С Директива (ЕС) 2024/927 се поставя особен акцент върху изискванията управляващите дружества (УД) и лицата, управляващи алтернативни инвестиционни фондове (ЛУАИФ), постоянно да следят за ликвидността на управляваните от тях фондове и да разполагат с подходящи механизми за нейното управление. За постигане на пълно съответствие с европейската рамка, при изготвянето на проекта на наредба са отчетени и изискванията на издадените от Европейския орган за ценни книжа и пазари Насоки относно инструментите за управление на ликвидността (ИУЛ) на ПКИПЦК и АИФ от отворен тип (ESMA34-671404336-1364), за които Комисията за финансов надзор с Решение № 295-Н от 12 май 2026 г. е обявила, че възнамерява да спазва в надзорната си практика.

С Насоките относно инструментите за управление на ликвидността (ИУЛ) на ПКИПЦК и АИФ от отворен тип (ESMA34-671404336-1364) се конкретизират изборът, калибрирането, използването и преустановяването на използването на ИУЛ от ПКИПЦК и АИФ от отворен тип, включително количествените ИУЛ (временно спиране на записванията/обратното изкупуване, ограничения за обратно изкупуване, удължаване на сроковете за предизвестие, обратно изкупуване в натура) и инструментите за запазване на стойността на базовите активи (такси за обратно изкупуване, променливо ценообразуване, двойно ценообразуване, такса за запазване на стойността). Въвеждането на техните

изисквания в националното законодателство цели предотвратяване на несъответствия между ликвидността на активите и задълженията към инвеститорите.

Предложените промени в Наредба № 44 от 20.10.2011 г. за изискванията към дейността на колективните инвестиционни схеми, управляващите дружества, националните инвестиционни фондове, алтернативните инвестиционни фондове и лицата, управляващи алтернативни инвестиционни фондове (Наредба № 44) въвеждат изрично задължение за УД, за националните инвестиционни фондове (НИФ) от отворен тип и за ЛУАИФ постоянно да следят за ликвидността на управляваните фондове и да спазват Насоките на ESMA при избора и прилагането на ИУЛ. Заедно с това се актуализира минималното съдържание на проспектите на ПКИПЦК и НИФ от отворен тип (Приложения № 1 и № 2 към Наредбата), с цел осигуряване на пълна прозрачност относно условията и реда за обратно изкупуване, възможностите за спиране на записването/обратното изкупуване, прилагането на ИУЛ и условията за преминаване между подфондове и свързаните с това разходи.

Проектът отчита и принципите на субсидиарност и пропорционалност, залегнали в правото на Европейския съюз, съгласно които надзорните изисквания следва да се прилагат по начин, съобразен с характера, мащаба и сложността на дейността на поднадзорните лица, без да се налага ненужна административна тежест.

Цели, които се поставят с приемането на наредбата

Основната цел на проекта на наредба е привеждане на подзаконовата нормативна уредба в пълно съответствие с актуалната правна рамка на Европейския съюз в областта на управлението на колективни инвестиционни схеми и алтернативни инвестиционни фондове. С въвеждането на изискванията на Директива (ЕС) 2024/927 и Насоките относно инструментите за управление на ликвидността (ИУЛ) на ПКИПЦК и АИФ от отворен тип (ESMA34-671404336-1364) в Наредба № 44 се създава регламентирана правна рамка за постоянно следене на ликвидността и за избора, калибрирането и задействането на подходящи инструменти за управление на ликвидността от страна на управляващите дружества, националните инвестиционни фондове от отворен тип и лицата, управляващи алтернативни инвестиционни фондове. Същевременно се повишава степента на защита на инвеститорите и се осигурява справедливо и равнопоставено третиране на притежателите на дялове и акции, особено при настъпване на неблагоприятни пазарни условия и значителни нетни изходящи потоци. Предложените изменения и допълнения са насочени и към повишаване на прозрачността по отношение на инвеститорите чрез актуализиране на изискванията към съдържанието на проспектите, както и към ограничаване на рисковете за финансовата стабилност и уеднаквяване на националната надзорна практика с европейските стандарти за надзорно сближаване.

Очаквани резултати от прилагането

Очакваният резултат от приемането на проекта е постигане на пълно съответствие на националната нормативна уредба с изискванията на правото на Европейския съюз в

областта на управлението на ликвидността на колективните инвестиционни схеми и алтернативните инвестиционни фондове.

Предвидените изменения създават условия за по-ефективно прилагане на ИУЛ и за тяхното интегриране в процесите по управление на риска на УД и ЛУАИФ. Същевременно те допринасят за повишаване на устойчивостта на фондовете при неблагоприятни пазарни условия и за осигуряване на по-висока степен на информираност на инвеститорите относно възможните механизми за управление на ликвидността и условията за обратно изкупуване на дялове.

Очаква се предлаганите мерки да подпомогнат упражняването на надзорната дейност от Комисията за финансов надзор чрез въвеждането на по-ясна и хармонизирана регулаторна рамка, като по този начин се създават предпоставки за укрепване на стабилността, прозрачността и доверието в сектора на колективните инвестиции.

Финансови и други средства, необходими за прилагането на новата уредба

Предложеният проект на наредба не е свързан с допълнителни разходи за бюджета на Комисията за финансов надзор за 2026 г. и не е необходимо осигуряване на допълнителни разходи/трансфери/други плащания.

Прилагането на проекта на наредба не поражда необходимост от допълнителни финансови или административни разходи за УД и ЛУАИФ извън разходите, свързани с нормативното съответствие и надзорната отчетност.

Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз:

Проектът е изготвен с цел изпълнение на задълженията на Република България за транспониране на относимите разпоредби на Директива (ЕС) 2024/927 и прилагане на Насоките относно инструментите за управление на ликвидността (ИУЛ) на ПКИПЦК и АИФ от отворен тип (ESMA34-671404336-1364).

Предлаганите изменения са изготвени в съответствие с общите принципи на правото на Европейския съюз, установени в чл. 5 от Договора за Европейския съюз, включително принципите на субсидиарност и пропорционалност. Предвидените разпоредби не въвеждат дискриминационни мерки и не създават необосновани пречки пред свободното движение на капитали или услуги.

Материята, предмет на регулиране с настоящия проект, е пряко уредена от правото на Европейския съюз в областта на небанковия финансов надзор. Поради това към проекта е приложена справка за съответствието му с правото на Европейския съюз.

Във връзка с горепосоченото проектът на наредба ще бъде съгласуван в рамките на работна група № 26 „Финансови услуги” към Съвета по европейски въпроси към Министерския съвет.

На основание чл. 11, ал. 1 от Правилата за нормативната дейност на Комисията за финансов надзор наредба за изменение и допълнение на Наредба № 44 от 20.10.2011 г. за изискванията към дейността на колективните инвестиционни схеми, управляващите

дружества, националните инвестиционни фондове, алтернативните инвестиционни фондове и лицата, управляващи алтернативни инвестиционни фондове, заедно с мотивите към него и таблицата за съответствие с правото на Европейския съюз се публикува на интернет страницата на Комисията за финансов надзор, като срокът за предложения и становища по проекта на наредба, публикуван за обществени консултации, е 14-дневен, тъй като предлаганите промени не водят до съществени изменения в дейността на управляващите дружества, националните инвестиционни фондове от отворен тип и лицата, управляващи алтернативни инвестиционни фондове и не въвеждат нови регулаторни изисквания, които да налагат по-продължителен срок за обсъждане.